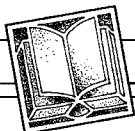

De Saambinder

KERKELIJK WEEKBLAD DER GEREFORMEERDE GEMEENTEN

MEDITATIE

Advent voor David

"De God Israëls heeft gezegd, de Rotssteen Israëls heeft tot mij gesproken: Er zal zijn een Heerser over de mensen, een Rechtvaardige, een Heerser in de vreze Gods. En Hij zal zijn gelijk het licht des morgens, wanneer de zon opgaat; des morgens zonder wolken, wanneer van de glans na de regen de grasscheutjes uit de aarde voortkomen".

2 Samuël 23 : 3-4.

Advent. Veertig eeuwen heeft de Kerk van het Oude Testament uitgezien naar de komst van de Beloofde aan de vaders. Vierduizend jaar op Christus wachten! De vraag dringt zich op: Waarom wachtte men eigenlijk op Hem? U zegt: omdat Hij zou verlossen van de zonde. Dat is waar. Maar toch heeft de Kerk van het Oude Testament om diepere oorzaken een adventsverlangen gekend. Zij zagen uit naar Christus omdat in Hem God weer aan Zijn eer zou komen. Door Hem zouden Gods deugden verheerlijkt worden. Is dat ook uw uitzien in de adventstijd? Weegt de eer van God in uw leven? Van nature bekommeren we ons niet om Gods eer en deugden. Maar als God werkt met Zijn Heilige Geest in het hart gaan we zien dat wij door onze zonden God hebben ont-eerd. Dan wordt op Gods tijd ook het verlangen geboren naar Christus, Die alle dingen zal herstellen.

David kende dat verlangen ook op zijn sterfbed. Veel heeft hij in zijn leven meegemaakt. De zonde heeft diepe sporen getrokken in zijn leven. Hij moet zeggen dat hij met zijn huis vaak ver van God heeft geleefd. Toch mag hij op zijn sterfbed ook nog iets anders zeggen. Hij zegt: "De God Israëls heeft gezegd, de Rotssteen Israëls heeft tot mij gesproken". Dat is

een wonder. God heeft tot hem gesproken. Dat had David niet verdiend. Toch wilde de Heere naar Zijn welbehagen aan hem denken. Jaren voor zijn sterven had de Heere met David gesproken over een komende Koning. Dat is David nooit vergeten. Dat was zijn hoop en adventsverwachting geworden. Dat is ook zijn enige hoop nu hij voor de poorten van de dood ligt. Hij spreekt over die Koning op zijn sterfbed op wonderlijke wijze. De oorspronkelijke taal laat dat duidelijk zien. Het zijn uitroepen in verwondering geweest: ... Heerser! ... Rechtvaardige! ... Vreze Gods! Hij mag Christus zien met een oog des geloofs. Dan zijn woorden te arm. O, als David zich ziet tegenover deze Koning, dan moet hij zich wegschamen. Hijzelf is nooit een volmaakte koning geweest. Als hij terugblijkt op zijn leven liggen er veel zonden. Nee, David is nooit volmaakt rechtvaardig geweest. En de vreze Gods? David moet belijden dat hij daar zo weinig van heeft beoefend. Maar nu mag hij zien op een Ander. Er zal een Heerser komen 'over de mensen'. Gods volk uit Jood en heidenen zal een Leidsman krijgen. Die zal leren hoe zij wandelen moeten. Er komt een volmaakt Rechtvaardige. Hij zal de wet volkomen houden en buigen onder het recht van God. Om

schuldige zondaren weer in een rechte verhouding met God te brengen. Deze komende Koning zal op aarde zijn in de vreze Gods. Die vreze Gods zal tot uiting komen in Zijn daden en woorden. Hij zal in kinderlijke afhankelijkheid Zijn Vader eren en liefhebben. David mag het zien met een geloofsoog. Christus zal een Heerser zijn die Zijn onderdanen nooit zal vergeten. Hij zal voor hen zorgen. Ondanks wie ze zelf zijn.

Maar David is nog niet uitgesproken. Hij spreekt verder: "En Hij zal zijn gelijk het licht des morgens, wanneer de zon opgaat; des morgens zonder wolken, wanneer van de glans na de regen de grasscheutjes uit de aarde voortkomen". Een beeld van een opkomende zon na een donkere nacht. Wat een mooi gezicht is dat altijd. Eerst verschijnen er wat bleke lichtstrepen aan de morgenhemel. De lucht begint te verkleuren. Het wordt lichter, maar zon is nog niet te zien. Totdat de zon opkomt. Dan wordt het ook plotseling duidelijk waar het licht vandaan komt. Zó, zegt David, zal de komst van de Messias zijn. Is het niet langzaam gaan gloren aan de hemel van het Oude Testament? De eerste lichtstraal vinden we in de moederbelofte van Genesis 3. Bij Abram werd het al lichter, toen de Heere zei: "in uw Zaad zullen alle geslachten des aardrijks gezegend worden". De profeten spraken over Bethlehem en over een maagd die zwanger zou worden. Totdat de

INHOUD	pag.
Meditatie:	
Advent voor David	1
Waarom geen gezangen?	2
Nogmaals: de kerk en het huwelijk	4
De Gereformeerde Gemeenten vroeger (3)	5
Kerknieuws	6
Berichten	7
Predikbeurten	8

DE SAAMBINDER
Kerkelijk weekblad
der Gereformeerde Gemeenten.

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofdredacteur: ds. A. Moerkerken.

Bijdragen van medewerkers en boeken ter recensie aan:
ds. A. Moerkerken,
Händelstraat 1,
2901 JC Capelle aan den IJssel,
tel. 010-4472388, fax 010-4472263.

Redacteur: ds. G.J. van Aalst.

Kerkelijk nieuws en berichten aan:
redactie-secretaris: C.G. van Es,
Ronsseweg 527,
2803 ZJ Gouda,
tel. 0182-571292, fax 0182-533928.

Abonnementen, adreswijzigingen,
predikbeurten en beroepingswerk
aan:

De Saambinder - abonnementen,
Postbus 608, 3440 AP Woerden,
tel. 0348-489900, fax 0348-483599.
Postbankno. voor
abonnementsgelden: 64327.

Alle advertenties aan:

Administratie van de Saambinder:
J. Honkoop, Jan Willem Frisohof 53,
2517 LA 's-Gravenhage,
tel. 070-3514465, fax 070-3512718.
Postbankno. 256686.

Correspondentie-adres
Noord-Amerika:

Mr. Clarence Bleeker,
1233 Leffingwell Av, N.E.,
Grand Rapids, Michigan,
U.S.A. 49505.

Abonnementenprijs
bij vooruitbetaling:

voor Nederland: f 24,00 per halfjaar
(te betalen per 1 april en 1 oktober
d.m.v. een acceptgiro)

voor het buitenland:

Luchtpost:
Amerika \$ 56,—, Canada \$ 68,—.
Zeepost:
Amerika \$ 49,—, Canada \$ 59,—.

Advertenties f 1,10 per mm.
Familieberichten f 0,85 per mm.
Deze prijzen zijn excl. 17,5% btw.

Advertenties dienen uiterlijk
donderdagmorgen in bezit van de
administratie te zijn.

Faxberichten vrijdag voor 12 uur.
Rouwadvertenties tot uiterlijk
maandagmorgen 12 uur (telefonisch).

De redactie kan niet aansprakelijk
worden gesteld voor de inhoud van de
advertenties en van de ter recensie
aangeboden boeken.

zon zichtbaar werd in Lukas 2 : 7: "En zij baarde haar eerstgeboren Zoon".

Dat is nu ook de orde van God in het leven van het adventsvolk. Het volle licht van Christus wordt niet in één keer gezien. Comrie zegt dat ze dan verblind zouden worden. Voor het Licht moet plaats worden gemaakt. Trapsgewijs wordt de duisternis verdreven. Dan vallen er lichtstralen uit het Woord in het donkere hart. En donker is het! Kort voor het eerste morgenlicht is de nacht immers het donkerst. Dan is het zo onmogelijk om nog zalig te worden. Maar een lichtstraal van de Zaligmaker in het hart doet zien dat het nog licht kan worden. Wat een wonder is dat. Dat doet ook verlangen naar de Bron van troost en licht.

Behoort u al tot dat uitziende volk? Heeft u door genade al zoveel licht in uw donkere hart gekregen, zodat u weet dat de duisternis van ons ellendige bestaan nooit geheel zal wijken als de Zon der gerechtigheid niet opkomt? Wat kan het uitzien dan sterk zijn! Want weet: als de Zon opkomt, in het buigen onder God, zal het

vruchten voortbrengen. Daarvan spreekt David ook: "Wanneer van de glans na de regen de grasscheutjes uit de aarde voortkomen". In de nacht heeft het geregend. De druppeltjes hangen nog aan de kleine grassprietjes. De zon komt op. Zie die druppeltjes eens glanzen en schitteren! Dit beeld wijst ons naar het leven der genade. Als Christus Zich openbaart valt er zo'n heerlijke glans over de Kerk. Dan mag in verwondering de schittering van het werk van de Heilige Geest gezien worden. In de nacht konden ze vaak niets van het werk van de Heilige Geest zien. Maar als Christus Zich openbaart valt er ook licht over het begin van het leven. Dan roepen ze in verwondering uit: "Heere, was het dan toch waar?"

Hoe is uw leven? Uitzierend, omdat u de eerste lichtstralen hebt gezien? Of nacht? Weet dan dat alleen het licht van de Zon der gerechtigheid uw duisternis kan verdrijven. Dan mag ons gebed wel zijn: "Zend Heere, Uw Licht en waarheid neder".

Aagtekerke,

ds. C. Neele.

Waarom geen gezangen?

De kerk des Heeren heeft steeds in haar samenkomsten gezongen. En daarbij was het psalmenboek 'vanouds het echte en lange tijd enige gezangboek der christelijke kerk', zoals F. van der Meer opmerkt in zijn boek *Augustinus de zielzorger* (1957, deel II, blz. 51). De kerk had het zingen van de Psalmen overgenomen van de gebruiken in de Joodse synagogen uit de verstrooiing. Een solist zong daar de hele Psalm voor, op een rijke en schrille melodie. Enkele zangers of de hele gemeente herhaalde steeds één bepaald vers. Dezelfde F. van der Meer herinnert er ons aan dat Augustinus, kort vóór zijn doop, zijn tranen niet kon bedwingen toen hij in de machtige marmere basiliek van Milaan de gemeente van bisschop Ambrosius de Psalmen van David hoorde zingen. De kerkvader wijst erop dat de melodie van Psalm 133 zó zoet en lieflijk was dat zelfs degenen die het Psalmenboek helemaal niet kenden de Psalm zongen! Bekend is zijn uitspraak: 'Niemand kan waardige dingen tot God zingen, als hij ze niet

eerst van Hem heeft ontvangen'. En wij ontroeren ervan wanneer we vernemen dat men in die dagen Psalmen zong op het scheepsdek en in de tuin, in de keuken en op het veld...

In onze tijd schijnt het getij in het kerkelijk leven anders. Mede onder invloed van de evangelische beweging lijkt het erop dat de 'gezangenkwesatie' – zo bekend en berucht uit de negentiende eeuw – weer actueel aan het worden is. Men draagt (en droeg!) enkele argumenten aan om méér te zingen in de kerken dan alleen de vertrouwde Psalmen van David. We zetten die argumenten hier even op een rij:

1. Waarom zouden wij – die toch in de nieuwtestamentische bedeling leven – wél in de schriftlezing en in de prediking, maar niet in de gemeentezang de Naam van Christus kunnen noemen en horen?
2. Waarom moeten wij in het zingen van onze liederen tijdens de eredienst blijven staan bij de schaduw, alsof de vervulling nog komen

moest?

3. Waarom kunnen wij tijdens het zingen in de eredienst van bepaalde grondstukken van onze geloofsleer niet gewagen, zoals van de drie-eenheid Gods?
4. Waarom zouden wij bezwaren kunnen hebben tegen het zingen van berijmde nieuwtestamentische schriftgedeelten? Spreekt ook de apostel Paulus zélf niet van het zingen van 'psalmen en lofzangen en geestelijke liedekens' (Ef. 5 : 19; Kol. 3 : 16)?

We willen proberen hier op deze argumenten voor het zingen van gezangen tijdens de eredienst wat dieper in te gaan. Belangrijk is dat wij als kerken staan binnen een bepaalde *historische traditie*. Voor jonge mensen is dit misschien een heel onbelangrijk argument. Als echte kinderen van hun tijd geven zij vaak niet zoveel om argumenten die met de geschiedenis te maken hebben. Maar daar moeten we toch niet aan toegeven. 'Alleen de Bijbel alstublieft', zo hoort men ze nogal eens zeggen. Nu, daarover straks! Maar dat wij met onze Gereformeerde Gemeenten binnen de traditie staan van het gereformeerd protestantisme in Nederland, kan al het water van de zee niet afwissen. In aan ons verwante kerken in Schotland gebruikt men geen orgels tijdens de eredienst. In onze Noord-Amerikaanse zustergemeenten zingt men veelal op geheel andere melodieën. En in ons land hebben wij onze eigen traditie, ook wat de eredienst betreft. Als we het dan over het gereformeerd protestantisme hebben, dan hebben we het natuurlijk ook over Calvijn. Hoe was zijn standpunt in deze? Calvijn heeft hier een wat andere positie ingenomen als Luther. De laatste heeft vrije kerkliederen gedicht en ook gezangen, die naar aanleiding van een Psalm ontstonden. Luther stond op het standpunt: alles wat in de Bijbel niet verboden wordt, is in de eredienst toegestaan. Daarom had hij geen bezwaren tegen bijvoorbeeld kaarsen en orgels. Calvijn dacht daar wat anders over. Hij was van mening dat in de eredienst alléén is toegestaan wat Gods Woord gebiedt. Twee uitspraken van de hervormer uit Genève verdienen in dit verband onze aandacht: 'Wij wensen dat de Psalmen in de kerk worden gezongen, zoals wij daarvan in de oude kerk een voorbeeld hebben'. En: 'Wij vinden geen betere zangen dan de Psalmen, die de

Heilige Geest ons Zelf heeft gegeven'. Met onze eigen woorden gezegd: wij hebben een door God gegeven en door Gods Geest geïnspireerd boek met liederen in de Bijbel. Dat moet ons genoeg zijn! We hopen dat dit echt calvinistische standpunt: alléén de Schrift, onze jonge mensen aan zal blijven spreken. Calvijn verzamelde een bundel Psalmen van Clement Marot en Beza, liet de melodieën door Louis Bourgois en Maître Pierre vervaardigen en begon enkele mensen deze melodieën te laten leren en de kinderen op de scholen in het zingen te oefenen. Toch betekent dit ook weer niet dat Calvijn zich tot de 150 Psalmen heeft beperkt. Hij aanvaardde ook berijmde schriftgedeelten. Dit beginsel van Calvijn – dat we dus kort en bondig kunnen samenvatten met 'terug naar de Schrift' – heeft doorgewerkt binnen het gereformeerd protestantisme. De roomse koorzang werd afgeschafte en de gemeentezang in ere hersteld. De synode van Dordrecht (1618/19) formuleerde dit gereformeerd beginsel in de Dordtse Kerkorde (artikel 69) als volgt:

In de kerken zullen alleen de 150 psalmen Davids, de Tien Geboden, het Onze Vader, de Twaalf Artikelen des geloofs, de Lofzangen van Maria, Zacharias en Simeon gezongen worden; het gezang: O God, Die onze Vader zijt, wordt in de vrijheid der kerken gesteld om hetzelfde te gebruiken of na te laten...

Opvallend is dat de 150 Psalmen hier uitdrukkelijk worden genoemd en de enkele gezangen die gezongen mogen worden met name bepaald. Kennelijk waren onze vaders voor het zingen van gezangen in de eredienst huiverig! Geen wonder: een remonstrantse synode had in 1612 te Utrecht een poging gedaan een bundel van 48 gezangen in te voeren. Die poging was wel mislukt, maar de kerken waren voorzichtig geworden. De Dordtse Synode noemde vijf schriftuurlijke gezangen, zoals we hoorden. De Twaalf Artikelen staan wel niet woordelijk in de Schrift, maar zijn zakelijk geheel uit de Schrift geput. De 'bedezang vóór de predikatie' *O God Die onze Vader zijt* (een gezang van Utenhove) werd vrijgelaten. De *Avondzang* – een vertaling van een aan Ambrosius toegeschreven Latijnse hymne – bleven de drukkers achter de gezangen plaasten. Dit geldt ook voor de *Morgenzang*. Deze liederen hebben zo binnen onze

kerken een soort gewoonterecht verkregen.

Wij zouden een aantal argumenten willen noemen om ons – ook in dit opzicht – te blijven houden aan de Dordtse Kerkorde. We noemen:

1. Christus Zélf heeft ook na Zijn opstanding de Psalmen niet terzijde gesteld. Integendeel: Hij beriep Zich óók op het Psalmenboek om te bewijzen dat Hij de Christus is. Op deze wijze deed Hij Zijn jongeren de Psalmen verstaan zoals zij het nooit eerder deden. Dát onderwijs door 's Heeren Geest hebben ook wij nodig om de Psalmen recht te kunnen lezen en zingen. De Psalmen spreken op een heel bijzondere wijze van Christus. Wie beweert dat wij in de Psalmen alleen maar *verhuld* over Hem kunnen zingen, heeft ze nog maar slecht verstaan.
2. Wat de teksten uit Efeze 5 en Kolossenzen 3 betreft: de meeste gereformeerde exegeten zijn van mening dat met *psalmen en lofzangen* respectievelijk de liederen uit ons psalmenboek en de schriftuurlijke lofzangen (als van Hanna, Maria en Zacharias) worden bedoeld. Onder *geestelijke liedekens* zou de apostel door de Geest ingegeven liederen verstaan, die van tijdelijke aard zijn geweest. Onze kanttekenars menen dat deze drie categorieën 'schijnen uit de verscheidene opschriften der Psalmen Davids genomen te zijn'.
3. Wij hebben ook *historische redenen* om sceptisch te staan tegenover het zingen van gezangen in de eredienst. Het moet ons veel te zeggen hebben dat in 1927 een commissie binnen de Gereformeerde Kerken (!) uitsprak dat de vraag naar het 'vrije kerklied' steeds in tijden van godsdienstige *neergang* werd gehoord... We weten maar al te goed welk een ellende de invoering van de bundel *Evangelische Gezangen* in 1807 heeft teweeggebracht binnen de Nederlandse Hervormde Kerk. Het is mede een aanleiding tot de Afscheiding van 1834 geworden. Een man als ds. G.F. Gezelle Meerburg werd in 1835 zonder vorm van proces afgezet als 'in onze Nederlandse Hervormde Kerk ongeschikt voor het leraarsambt', omdat hij weigerde nog langer een gezang te laten zingen tijdens de eredienst. Wie vandaag de dag weet wat een geweldige opgang opwekkingsliederen maken onder vele jongeren heeft reden zich

zorgen te maken. Deze vrije liederen staan vaak op gespannen voet met de Heilige Schrift en de gereformeerde belijdenis.

Aan een nieuwe berijming bestaat naar mijn mening binnen onze gemeenten geen behoefte. En dat niet omdat wij zo graag star-conservatief willen zijn. Evenmin omdat wij menen dat de berijming van 1773, die in deze tijd in verreweg de meeste van onze gemeenten wordt gezongen, volmaakt zou zijn. Dat is ze niet. Maar we zijn ervan overtuigd dat deze berijming tot op de dag van vandaag heel goed verstaanbaar is – ook voor de jeugd. Onlangs las ik in een kerkelijk blad van een mevrouw, die ergens een avond had meegemaakt in een ander kerkverband dan het onze. Er werden daar op die avond Psalmen gezongen, isometrisch, op hele noten, in de berijming van 1773 en er was heel veel jeugd in de volle kerk. De mevrouw in kwestie vroeg zich naderhand af: 'Is dit nu eervol voor God, deze taal uit 1773? (...) Hoe eervol is het als wij God eren in het taalkleed van vóór Ot en Sien? Moet die taal dan het laatste woord zijn tot de jongste dag?' Nu weet ik niet hoe oud deze dame is, maar ik sluit helemaal niet uit dat de talrijke jeugd die op die bewuste avond de Psalmen zong in de berijming van 1773 volstrekt geen last had van de dingen waar mevrouw zich aan ergerde. We kunnen onszelf en onze kinderen dingen aanpraten. En als we dan maar vaak genoeg zeggen en vaak genoeg schrijven dat 'de jonge

mensen' de taal van Statenvertaling en psalmberijming niet meer begrijpen, dan gaan wij en onze kinderen het op den duur nog geloven ook. Wat er in feite aan de hand is – en dáár ligt natuurlijk de oorzaak van de hele kwaal – is dat velen hun kinderen grootbrengen in een gezinssfeer waar nooit of zelden over God en Zijn dienst wordt gesproken, waar nimmer over een gelezen bijbelgedeelte wordt nagepraat en waar men weinig of geen moeite doet de opkomende generatie vertrouwd te maken met de taal van de Schrift.

Laat ik tenslotte even persoonlijk mogen worden. Ik heb heel wat kerkdiensten meegemaakt in mijn leven en heel wat Psalmen horen zingen en meegezongen. Maar nooit heeft het zingen van een Psalm zo'n indruk op me gemaakt als toen jaren geleden in Zeeland in een vol kerkgebouw enkele verzen van Psalm 69 werden gezongen. 't Was in de berijming van Dathen... Het was heel oud Nederlands, dat is waar. Maar niet verstaanbaar? Kom nu toch! En evenzo heb ik talloze malen met genoeg van de preekstoel gezien hoe ouderen *en jongeren* uit volle borst de Psalmen in de berijming van 1773 zaten mee te zingen. O ja, er blijven ook wel eens monden dicht. Maar ik denk dat die dicht zouden blijven, zelfs al zouden we de Psalmen zingen in een berijming van 2000.

Capelle aan den IJssel,
ds. A. Moerkerken.

vragen die in dit verband rijzen. Voordat mijn bijdrage gepubliceerd kon worden, deed het kamerlid Halsema van GroenLinks bij de behandeling van de begroting van het ministerie van justitie het voorstel om christenen de mogelijkheid te geven het stadhuis links te laten liggen en 'voor de kerk' te trouwen. Met dit voorstel wil GroenLinks christenen tegemoetkomen die vinden dat de stadhuisceremonie geen betekenis meer heeft, nu ook mensen van het gelijke geslacht mogen trouwen. Mensen moeten volgens dit kamerlid kunnen trouwen in de kerk zonder officieel in het burgerlijk huwelijk te zijn getreden. De constructie, die dit kamerlid voorstaat zou dan als volgt zijn. Een stel dat wil trouwen laat het huwelijk in de kerk sluiten én bevestigen. Daarna moet er een melding worden gedaan bij de burgerlijke stand. Daar worden zij officieel geregistreerd als 'ongetrouwd samenlevend'. Uit dit voorstel vloeit voort dat het nu nog bestaande verbod om in de kerk in het huwelijk te treden (bedoeld zal zijn: het huwelijk te bevestigen) zonder eerst officieel te zijn getrouwd voor de wet door een ambtenaar van de burgerlijke stand, uit de wet moet worden verwijderd. Mensen moeten zelf kunnen bepalen hoe ze hun samenlevingsvorm inluiden, vindt GroenLinks. Men beschouwt het voorstel dan ook niet als een manier om christenen te paaien die moeite hebben met het homohuwelijk, maar men vindt dat de overheid zich zo weinig mogelijk moet bemoeien met de privé-sfeer van mensen.

In de krant hebt u over dit voorstel al het een en ander kunnen lezen. De reden dat ik er in ons kerkelijk blad aandacht voor vraag, is om op een paar punten van dit voorstel te wijzen, die niet zo uitdrukkelijk aan de orde zijn gekomen. In de eerste plaats is een dergelijk voorstel niet meer dan een goedkope publiciteitsstunt van GroenLinks. De consequenties van een dergelijk voorstel zijn volstrekt niet doorzacht. En die zijn vele! De staatssecretaris van justitie heeft het voorstel dan ook naar de prullenmand verwezen. Terecht. Ook de kleine christelijke fracties in de Tweede Kamer hebben van dit voorstel afstand genomen. Uit het voorstel van GroenLinks blijkt echter wel dat men wel aanvoelt dat christenen die op grond van de Bijbel vinden dat personen van hetzelfde geslacht niet in het huwelijk kunnen en mogen treden, in een moeilijke situa-

Nogmaals: de kerk en het huwelijk

In een vorige bijdrage heb ik geprobeerd het een en ander te vertellen over de positie van de kerken ten aanzien van de huwelijksluiting en –bevestiging, nadat het wetsvoorstel tot openstelling van het huwelijk voor personen van hetzelfde geslacht rechtskracht zou verkrijgen. Daarbij werden twee mogelijkheden genoemd, die tegelijk als uitersten moeten worden gezien. De eerste oplossing zou zijn dat de kerk zoekt naar een mogelijkheid om haar eigen weg te gaan bij het sluiten en registreren van huwelijken. Men kan dan bijvoorbeeld denken aan de praktijk in sommige staten

van de Verenigde Staten, waar de predikant die een huwelijk bevestigt, tegelijkertijd ook ambtenaar van de burgerlijke stand is en dus niet alleen het huwelijk bevestigt, maar ook sluit. De andere mogelijkheid is dat de kerk zich neerlegt bij de feitelijke ontwikkelingen en een door de burgerlijke overheid gesloten huwelijk erkent onder voorbehoud dat dit alleen geldt voor die huwelijken, die voldoen aan de criteria die aan elk huwelijk op grond van de Bijbel moeten worden gesteld. Zowel een commissie binnen ons eigen kerkverband als een interkerkelijk overleg bezint zich op de

tie terechtkomen en dat de kerken voor vragen komen te staan, die om doordenking vragen en die wellicht ook tot veranderingen in het bestaande statuut zouden kunnen leiden. De genoemde commissies kunnen zich daarom gesteund weten in hun gedachte dat de zaken waarmee zij zich bezighouden van het allergrootste belang zijn.

Voorts zou ik er op willen wijzen dat het voorstel van GroenLinks in deze vorm voor de kerken volstrekt onaanvaardbaar zal zijn. De gedachte om een echtpaar dat een kerkelijk huwelijk sluit (stel dat die mogelijkheid er zou zijn of zou komen) vervolgens in de registers van de burgerlijke stand te laten registreren als 'ongetrouwd samenlevend', zal naar mijn stellige overtuiging door geen van de kerken die bij het overleg over deze zaken betrokken zijn als een mogelijke oplossing kunnen worden aanvaard. Alléén het huwelijk zoals door God Zelf ingesteld, mag de naam van huwelijk dragen. Een huwelijk, gesloten en bevestigd door de kerk, met een nader in te vullen taak voor de overheid, is een huwelijk in de rechte zin van het woord. Zij die zo getrouwd zijn kunnen en mogen niet geregistreerd worden als 'ongetrouwd samenlevend', ook niet als 'getrouwd samenlevend', maar zij zijn 'getrouwd'. Zij leven niet samen, maar zij zijn tot één vlees geworden. Het blijkt dat GroenLinks in

de verste verte niet begrepen heeft, waar voor de christenen de moeite ligt met dit wetsvoorstel. Dat hoeft niet te verwonderen. De ideologie van GroenLinks staat daarvoor te ver van het christendom af.

Tenslotte ademt dit - inmiddels al weer afgeschoten - voorstel dezelfde geest als die het hele denken rond dit en andere wetsvoorstellen doortrekt. De geest van de zelfbeschikking van de mens. 'Mensen moeten zelf kunnen bepalen hoe ze hun samenlevingsvorm inluiden.' 'De overheid moet zich zo weinig mogelijk bemoeien met de privé-sfeer van mensen.' Alsof het huwelijk als een scheppingsinzetting van God niet een bepaalde betrokkenheid vraagt van de overheid, als door God geroepen deze samenleving te ordenen.

Ik schreef boven deze bijdrage: Nogmaals: de kerk en het huwelijk. Misschien deed ik er goed aan te eindigen met: wordt vervolgd. We weten niet wat op dit punt volgende week of volgende maand weer wordt uitgedacht. De behandeling in de Eerste Kamer kan best voor verrassingen zorgen. De grootste verrassing zou zijn als de Eerste Kamer het wetsvoorstel niet zou aanvaarden. We rekenen daar niet op, maar zou de Heere op het gebed geen wonderen kunnen doen?

Hendrik Ido Ambacht,
ds. W. Silfhout.

oude schrijver na de andere, vaak wat ingekort en ontdaan van gedeelten met Latijnse woorden, uitweidingen over de Joodse cultuur en taal en citaten van roomse auteurs. Zo las men in Meliskerke b.v. weken achtereen preken uit "De geestelyke mensch" van Florentius Costerus. De ouderlingen maakten bij de voorbereiding de nodige notities met potlood voor het te lezen Schriftgedeelte en de te zingen psalmen. Duidelijke potloodsporen op de bladzijden maken duidelijk hoe zij de preek verder geschikt maakten voor de leedsdienst. Een preek uit een 'oudvader' werd ook wel gelezen en besproken op gezelschappen. Brieven over het geestelijk leven en bekeringsgeschiedenissen uit die tijd maken duidelijk dat men thuis voor persoonlijk onderwijs ook een brede groep oude schrijvers las. Er zijn veel betrekkelijk onbekende namen bij, die men vandaag niet meer hoort. De diepste wortels van de Gereformeerde Gemeenten liggen vooral in de oude schrijvers van de zeventiende en achttiende eeuw. Met hen wist men zich geestelijk één. De breedte aan opvattingen, die de 'oudvaders' kenden, weerspiegelde zich in het gemeentelven.

Gezelschappelijkheid als kenmerk van het geestelijke leven

Een belangrijk deel van de Gereformeerde Gemeenten ontstond uit een plaatselijke gezelschap of uit een vereniging, die predikanten lieten optreden. Een man als Marinus Hofman, de latere predikant, groeide op in een gezelschapskring te Twello, waaruit later de Gereformeerde Gemeente ter plaatse ontstond. Maar ook bij een andere ontstaansgeschiedenis was de gerichtheid op het gezelschapsleven in een gemeente altijd wel aanwezig. Zo was het huis van de Middelburgse oefenaar P. Ingelse (1821-1906), dat in de Segeerstraat naast het kerkgebouw stond, een algemeen bekend ontmoetingspunt voor allen die de Heere vreesden op Walcheren. Met name als het markttag was, werd er in de kamer achter het winkeltje van vrouw Ingelse gesproken over de verborgen omgang met God. Ook in een grote stad als Rotterdam kende men dergelijke ontmoetingspunten. Daar drevén de Rotterdamse ouderling I.J. Hage en zijn vrouw J. Hage-de Priester - twee echte Zeeuwse namen - samen een textielwinkel op de hoek van de Oudedijk en de Vlietlaan, die de naam

De Gereformeerde Gemeenten vroeger

(3)

Maatschappelijk telde het buurtschap 't Zandt bij Middelburg in de jaren twintig en dertig niet vele edelen en rijken. Ook toen woonde er een flinke concentratie van gezinnen die tot de Gereformeerde Gemeente van "de Segeerstraat" behoorden. De bewoners van 't Zandt behoorden hoofdzakelijk tot de arbeiders, die of op de boerderijen op Walcheren of in de stad een bestaan vonden. Geld om als gezin een krant te betalen was er niet. Samen lezen kwam veel voor. Soms lazen drie of vier gezinnen samen een dagblad. 's Avonds na etenstijd werd de krant van vandaag of gisteren geruuld. Dat was tegelijkertijd ook vaak het moment, dat kinderen des Heeren even van gedachten wisselden over het onderwijs, de dienst en de zorg van hun Koning. Dan werd er in 't Zandt goed van God gesproken. Dat brengt ons bij het tweede onderdeel van het onderwerp, dat ons bezig houdt: het geestelijke leven van toen.

De Gereformeerde Gemeenten en het geestelijke leven

De oriëntatie op de 'oude schrijvers'

De afkeer van het Kuyperianisme in de kring der gemeenten hing samen

met de sterke oriëntatie op de oude schrijvers, die een ander geluid lieten horen. In de leedsdiensten in de vele vakante gemeenten las men de ene

"De Gunst" droeg, maar de buurt sprak over "Het vrome hoekje". De winkel was ook een ontmoetingspunt voor velen, die in Rotterdam God vreesden en met Hage van gedachten wisselden over het werk van de Geest van Christus in arme zondaren. Soms zaten er wel zes of zeven kerkmensen. Dergelijke aanlooppunten illustreren een vorm van de gemeenschap der heiligen, die ook vandaag niet geheel verdwenen is, maar die vroeger het kerkelijk leven veel sterker kleurde.

Omstreeks 1907 en nog lang daarna trok men uit de wijde omtrek naar een vakante gemeente als daar een predikant voorging en dan zocht men gelijk Gods volk in die plaats op. Ook jonge mensen deden dat. Vaak ging men wel doelgericht op reis om gezelschappen en gezelschapsdagen bij te wonen. Het beeld is overal hetzelfde. De bejaarde Willem Slootmaker te Oud-Beijerland, die in 1938 overleed op de leeftijd van 97 jaar, vond ook als landarbeider in de tweede helft van zijn leven gelegenheid om geestelijke vrienden en gezelschappen te bezoeken. In de brieven van Mientje Vrijdag (1884-1943), die in Rijssen woonde, verwijst zij herhaaldelijk naar haar bezoeken in de jaren dertig aan ouderling Bart Roest (1892-1974), voorganger van de gemeente te Scherpenzeel, en zijn zieke vrouw, Lijsje Roest-van Rooijen (1886-1938), "die beminde in de Heere".

Het uitvoerigste reisverslag geeft Marie den Doelder (1875-1960) in haar levensbeschrijving. Zij woonde te Terneuzen en was algemeen bekend als "Blinde Marie". Haar ouders wilden dat zij kermiszangeres werd, maar ze kwam als jonge vrouw onder de prediking van ds. G. Maliepaard tot bekering. Deze geofende christin reisde werkelijk door heel Zeeland. "Door Ds. v. O(ordt) raakten wij bekend op Walcheren en kwamen in contact met A.M., diaken, zeer lieve mensen. 's Zondags was het daar een kerkje tussen kerktijd. Zo kwamen wij nu ieder jaar zes weken in Middelburg. Wij kwamen nog te Domburg bij A. L. en H. B., ambtsbroeders, stichtelijke mensen met kostelijke gebedsgaven. Wij maakten daar nog kennis met een meisje dat van haar dertiende jaar de Heere vreesde, C.M., genaamd. Zo kwamen wij bij ds. K(ok) te Aagtekerke, bij het volk te Biggekerke, Grijskerke, Meliskerke, bij Ds. M(akkenze). In Westkapel bij C. F., te Souburg bij J. C., en te Vlissingen bij

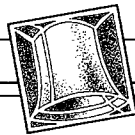
B. Z. een kinderlijk bekommerde man". Omdat "Blinde Marie" haar dagelijks brood niet kon verdienen, werd zij in brede kring te logeren gevraagd en voortdurend van al het nodige voorzien. Haar reizen en trekken moet wel gezien worden tegen deze bijzondere achtergrond.

De vloeiende overgang tussen gezelschappelijkheid en kerkelijk leven

Kerkelijk leven en gezelschapsleven liepen zeer zeker voor de Eerste Wereldoorlog maar ook nog lang daarna in veel gemeenten voortdurend in elkaar over. Zo ging Willem Slootmaker naar een dankstond voor het gewas in een naburige gemeente. Geruime tijd voor de dienst voegde hij zich bij het gezelschap van de predikant en de

kerkenraad ten huize van een ouderling. In de jaren dertig verzorgde ds. J. Fraanje (1878-1949) als regel de bid- en dankdagen op het eiland Tholen. Tijdens die dagen kwamen kinderen des Heeren in het betreffende dorp bij een goede bekende bijeen om voor en na kerktijd te spreken over de vrucht van de prediking en het geestelijke leven. De jonge Anna Schot (1904-1991) was er ook bij, maar zelfs ds. Fraanje slaagde er niet in om de zwijgende vrouw uit het stadje Tholen aan het praten te krijgen over de legering van haar hart. De predikant doorzag de situatie en zei: "Er zijn mensen die kunnen van zenuwachtigheid niet praten, schrijven gaat wel, dus schrijf me weer maar eens een brief".

Gorinchem, ds. M. Golverdingen.

KERKNIEUWS

Beroepen:

te Enkhuizen: ds. M. Karens te Wrekendam;
te Ridderkerk-Slikkerveer: ds. M. Golverdingen te Gorinchem.

Bedankt:

voor Nieuwdorp: ds. A.J. Gunst te Benthuizen.

WIJZIGING

KERKELIJK JAARBOEK

Gemeente Drachten

Adreswijziging regeling preekbeurten: G. Jongsma, Klapproos 18, 9363 LK Marum. Telefoonnummer is ongewijzigd.

AANGEPASTE KERKDIENTSTE DORDRECHT

D.V. zal er op zaterdag 9 december 2000 in het kerkgebouw van de Gereformeerde Gemeente te Dordrecht een aangepaste kerkdienst worden gehouden voor mensen met een verstandelijke handicap. In deze dienst hoopt voor te gaan ds. P. Mulder. Aanvang: 15.00 uur. Ieder is deze middag harte-lijk welkom.

AFSCHIED DS. A.F. HONKOOP van de Gereformeerde Gemeente te Wageningen

Op woensdag 4 oktober 2000 hebben we in een informele bijeenkomst afscheid genomen van ds. Honkoop en

zijn vrouw.

Ds. Honkoop opende de avond met het laten zingen van Psalm 119 : 7 en 83, het lezen van 2 Thess. 2 : 13-17 en gebed. Daarna sprak hij naar aanleiding van vers 16 en 17, waar gesproken wordt van vertroosting. Troost en vertroosting is daar nodig waar droefheid is. Bij velen in de gemeente is bij dit afscheid droefheid, vooral bij hen voor wie de prediking in de jaren die achter liggen in de harten ingang heeft gevonden en voor wie de Heere Zijn Woord geheiligd heeft.

De tekst spreekt van vertroosting. Vertrouwing door God, vloeiende uit een eeuwige bron. Dat wijst op Hem die de Koning van Zijn kerk en de Heere van Zijn gemeente is. Onze Heere Jezus Christus Zelf. Het is een voorrecht om door genade te leren verstaan dat er Eén is Die die ware troost kan schenken, namelijk onze Heere Jezus Christus. Bijzonder in het geestelijk leven mag Gods volk dit ervaren. Dat is een volk dat een droefheid naar God leert kennen. Een heimwee in de ziel ervaren die hen doet dorsten naar God en Zijn gemeenschap. Die de smart gaan inleven over het kwaad dat ze hebben bedreven, over de zonde en de breuk die er geslagen is en die niet geheel kan worden door tranen, ervaringen en bevindingen. Smart bij het inleven van de openstaande schuld bij God. Een rijke troost is dat hetgeen

zondag 1 leert namelijk de Enige Troost in leven en sterven dat ik niet mijn maar mijns getrouwe Zaligmaker Jezus Christus eigen ben. Er is door mij altijd geweest op onze Heere Jezus Christus als de enige grond der zaligheid. Onze God en Vader Die ons heeft liefgehad met een eeuwige liefde. Daarin ligt de oorsprong van de zaligheid. Vrijwillige liefde Gods waar de zaligheid uit voortvloeit. Wij zoeken God niet, de zaligheid kan niet verdiend worden, kan niet opgewekt worden door de mens. Het is een eenzijdig Godswerk. Nooit kan een zondaar behouden worden als God niet om de vrije gunst die eeuwig Hem bewoog naar zondaren zou zoeken en vragen.

Een eeuwige vertroosting dat is een vaste vertroosting gegrond op de belofte van het eeuwige leven. Gods volk is een troost bereid die de wereld niet kent. Een hoop gewerkt door de Heilige Geest en gegrond op het volbrachte werk van de Middelaar. Een hoop door genade die God in Christus aan arme zondaren bewijst. Gods volk mag zakken en zinken op het volbrachte werk van de Middelaar onze Heere Jezus Christus en zingen: Hij zal Zijn werk, voor mij voleinden. Hij vertrooste uwe harten. Dat is de wens van onze dominee. Dan kunnen we elkaar loslaten wetende dat die vertroosting blijft.

Daarna zegde dominee de gemeente dank voor het goede dat hij, samen met zijn vrouw, in de afgelopen 10 jaar heeft mogen ontvangen. De gemeente heeft ons met liefde omringd. Alles samenvattend werd iedereen toegewenst dat de Heere zou mogen vertroosten en met u zijn.

Ook was het zijn behoefte bij het afsluiten van zijn ambtelijk dienstwerk een speciaal dankwoord te richten aan zijn vrouw die altijd hem bijgestaan heeft en een hulpe als tegenover hem geweest is.

Met het zingen van Psalm 27 : 7 wordt dit gedeelte beëindigd.

Nu volgen nog enkele toespraken. Allereerst was het woord aan ds. J.J. van Ekeveld die sprak namens het Curatorium. Daarna sprak ds. A. Moerkerken namens de docenten en studenten van de Theologische School. Beiden gewaagden van de grote plaats die ds. Honkoop in het midden van de Gereformeerde Gemeenten, het Curatorium en de Theologische School heeft ingenomen. Maar nu gekomen zijnde aan het einde van de ambtelijke loop-

baan werd hem en zijn vrouw 's Heeren gunst en nabijheid toegebeden.

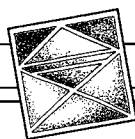
Namens kerkenraad en gemeente sprak ouderling D.J. Laros woorden van dank en waardering voor het werk in onze gemeente verricht. Hij sprak de hoop uit dat de eeuwigheid zou mogen gewagen van de vrucht op zijn prediking. Hierna heeft hij ds. Honkoop, namens kerkenraad en gemeente, een envelop met inhoud overhandigd. De avond wordt besloten met het staande toezingen van Psalm 121 : 3 en 4 en gebed.

Toen was het ogenblik aangebroken

om na het koffie drinken met een handdruk afscheid te nemen waarvan velen gebruik maakten.

Ondanks dat weemoed vanwege het afscheid nemen het hart vervulde was het toch goed op deze wijze bijeen te zijn geweest. Het heeft zich immers aan laten zien dat dominee vanwege zijn gezondheid dit niet kon volbrengen. Dit mocht alles nog meevallen waardoor deze avond toch doorgang kon vinden. De Heere, die alles tot op dit ogenblik nog wel maakte zij daarvoor de dank toegebracht.

W. Nieuwenhuizen, scriba.

BERICHTEN

JONGERENBIJEENKOMST

D.V. zaterdag 9 december in de kerk van de Geref. Gemeente in Meliskerke. Spreker: dhr. J. Verschoor. Aanvang: 19.45 uur. Het thema van deze avond is: *Jij hoort er ook bij!?: "Jongeren in de gemeente"*.

Commissie Jeugdzorg
Classis Middelburg.

VERPLEEGUIS SALEM

Per 21 november 2000 is de telefooncentrale van Verpleeghuis Salem vervangen door een nieuwe centrale. Met deze wijziging zijn ook het algemeen telefoonnummer en het telefaxnummer veranderd. U kunt ons nu bereiken op onderstaand telefoonnummer c.q. telefaxnummer.

Verpleeghuis Salem. Telefoonnummer: 0180 - 452152. Telefaxnummer: 0180 - 452158.

BEZINNINGSBIJEENKOMSTEN ICT

CLASSIS GOUDA

D.V. vrijdag 1 december wordt er door de classis Gouda een bezinningsbijeenkomst georganiseerd over 'Internet' in één van de zalen van de Gereformeerde Gemeente te Gouda. De avond wordt verzorgd door de heren N.J. Teerds en A.F. van Toor van de synodale commissie ICT en begint om 19.30 uur. Alle ambtsdragers van de classis zijn van harte welkom.

CLASSIS RIDDERKERK

D.V. zaterdag 2 december wordt er door de classis Ridderkerk een bezinningsbijeenkomst georganiseerd over 'Internet' in één van de zalen van de Gereformeerde Gemeente te Ridderkerk. De bijeenkomst wordt verzorgd door ds. P. Mulder en de heer N.J. Teerds van de synodale commissie Bezinning ICT en begint om 9.30 uur. Alle ambtsdragers van de classis zijn van harte welkom.

CLASSIS GOES

D.V. woensdag 6 december wordt er door de classis Goes een bezinningsbijeenkomst georganiseerd over 'Internet' in één van de zalen van de Gereformeerde Gemeente te Goes. De avond wordt verzorgd door ds. P. Mulder en de heer L.A. Kroon van de synodale commissie Bezinning ICT en begint om 19.30 uur. Alle ambtsdragers van de classis zijn van harte welkom.

LOMA ALTA, BOLIVIA

URGENT - Directeur gezocht voor de Middelbare School van de Zending in Bolivia

De "North American General Mission" van de Netherlands Reformed Congregations in Noord-Amerika (de Noord-Amerikaanse zusterkerk van de Gereformeerde Gemeenten) is inmiddels tien jaar actief in Bolivia, alwaar in de plaats Loma Alta een zendingspost bestaat. Op deze post is vijf jaar geleden een christelijke middelbare school gesticht, waar inmiddels les gegeven wordt aan ca. 225 studenten in de 'grades' 7 tot 12 (groep 7 is de brugklas in het middelbaar onderwijs).

Onze huidige algemeen directeur, de heer W. Greendyk, heeft ons laten weten dat hij zijn functie als directeur van genoemde school per D.V. 1 mei 2002 zal moeten neerleggen. Vanwege hun gezinsomstandigheden heeft de familie Greendyk moeten besluiten terug te keren naar Noord-Amerika. In verband hiermee ontstaat een vacature voor deze functie. Gelet op het belang van deze positie op het zendingsveld, is het van groot belang dat deze plaats spoedig weer wordt vervuld.

Aangezien een opvolger onder meer zes maanden taalstudie zal moeten doen in Cochabamba, Bolivia, is het hoogst urgent dat op korte termijn iemand in deze positie kan worden benoemd. We brengen

deze behoefte dan ook graag onder de aandacht van de lezers van de Saambinder en zouden mogelijke kandidaten van harte willen uitnodigen om te solliciteren.

De taken van de algemeen directeur van de school omvatten onder meer:

- algemene verantwoordelijkheid voor de goede voortgang van het onderwijs aan de school;
  - inhoud geven aan de godsdienstige en pedagogische aspecten van het onderwijs en het schoolklimaat;
  - verantwoordelijkheid voor personeelsbeleid m.b.t. onderwijskundig personeel;
  - lesgeven in bijbelse geschiedenis en catechismus;
  - verantwoordelijkheid voor de financiën van de school, inclusief budgettering;
  - verantwoordelijkheid voor het jaarplan en de uitvoering daarvan in samenwerking met de academisch directeur.
- De functie-eisen zijn door ons als volgt omschreven:
- een ervaren leerkracht met goede organisatorische, leidinggevende en communicatieve vaardigheden;
  - redelijke beheersing van de Engelse taal en de bereidheid om de Spaanse taal te leren;
  - bereidheid om minimaal drie jaar in Bolivia te werken;

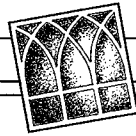
- het vermogen om goed in teamverband samen te werken.

We bevelen deze zaak ook van harte aan in de voorbede van de gemeenten en gemeenteleden in Nederland. Moge de Heere deze open plaats spoedig willen vervullen.

Sollicitanten wordt verzocht zo spoedig mogelijk hun sollicitatie met uitvoerig C.V. naar de administrateur van de zen-

ding in Noord-Amerika te faxen. Bij hem kunt u ook nadere inlichtingen inwinnen.

De heer J. van Brugge
North American General Mission
P.O. Box 76
Burgessville ON N0J 1C0
Canada
Tel. 001-519-424-2298
Fax. 001-519-424-2466

PREDIKBEURTEN

ZONDAG 3 DECEMBER 2000

Aagtekerke 9.30 en 19.00 uur ds. Neele en 14.30 uur leesdienst; Aalburg 9.30 en 18.00 uur ds. de Pater; Aalst 14.30 uur ds. Verweij; Alblisserdam 9.30 en 16.30 uur ds. B. v/d Heiden; Amersfoort 9.30 en 16.30 uur ds. Visscher; Apeldoorn 10.00 en 17.00 uur (H.D.) ds. v/d Net; Arnhem 10.00 en 16.00 uur ds. Kattenberg; Axel 10.00 en 15.00 uur dhr. Hoogerland; Barneveld 9.30 en 19.00 uur ds. Hogchem;

Beekbergen 10.00 en 19.00 uur ds. Schreuder; Benthuizen 9.30 en 18.00 uur leesdienst; Bodegraven 10.00 en 18.30 uur ds. Bac; Boskoop 19.00 uur ds. Clements; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 15.00 uur ds. W.J. Karels; Capelle a/d IJssel-West 10.00 en 17.00 uur leesdienst; Delft 18.30 uur dhr. Brugge; Den Helder 10.00 en 16.00 uur dhr. Tuinier; Dirksland 10.00 en 18.00 uur ds. den Boer; Doetinchem 9.30 en 15.00 uur ds. Driessen; Dor-

ADVERTENTIES

Uit het evenwicht raken. Dat kan ons allemaal overkomen. Soms is het dan nodig om tijdelijk in een andere omgeving te verblijven. Een plekje te hebben, waar je weer tot jezelf kunt komen.

Stichting OnderDak beschikt te Hendrik Ido Ambacht over een compleet ingericht woonhuis. Dat huis heeft, naast een gezamenlijke keuken en woonkamer, acht ingerichte eenpersoonskamers voor tijdelijke bewoning. Leden en doopleden van onze gemeenten, van 18 jaar en ouder, kunnen op deze voorziening een beroep doen. Vanzelfsprekend is uw privacy gewaarborgd.

Inlichtingen: telefoon 078-684 90 77.

U kunt ook de folder 'Rustpunt' aanvragen.

0800-0222334

uisterlijn

telefonische dienstverlening Gereformeerde Gemeente

Heb je niemand?..?

Voor jongeren en ouderen een horend oor!!!

U kunt ons bellen:

- op maandag-, donderdag- en vrijdagavond van 19.00 - 22.30 uur;
- op dinsdagmorgen van 09.00 - 12.00 uur;
- op woensdag- en zaterdagmiddag van 13.30 - 17.00 uur.

ZENDING GEREFORMEERDE GEMEENTEN

Het Deputaatschap Zending Gereformeerde Gemeenten roept sollicitanten op voor de functie van:

GROEPSLEERKRACHT (GUINÉE)

Sinds 1991 verricht de ZGG onder de naam M.E.R.N. pionierszendingswerk in de stad Boké en omgeving (West-Guinée). Het team in Guinée bestaat uit zeven zendingswerkers. Voor de kinderen van onze zendingswerkers is er een kleine Hollandse school met een bevoegde leerkracht uit Nederland.

Voor de leerkracht is er een Schooladviesraad ter plaatse. De begeleiding van Hollandse scholen overzee is door het Deputaatschap voor de Zending gedelegeerd aan de Onderwijs Begeleidingscommissie (OBC).

De functie komt beschikbaar met ingang van het nieuwe schooljaar.

Taakinhoud:

- lesgeven aan kinderen van diverse groepen met behulp van IVIO-pakketten
- begeleiding van VO-leerlingen kan tot het takenpakket behoren

Vereisten:

- voltooide PABO-opleiding

Ook belangstellende PABO-4 studenten wordt verzocht te solliciteren. Redelijke kennis van de Franse taal strekt tot aanbeveling.

Van sollicitanten wordt verwacht dat zij lid zijn van de Gereformeerde Gemeenten, liefde hebben voor het zendingswerk en zich daarbij betrokken weten.

Voor inlichtingen over deze functie kunt u contact opnemen met de heer C. Janse, (kantoor: 0348 - 489950 of privé: 0182 - 619997).

Schriftelijke sollicitatie met vermelding van opleiding, referentie-adressen en eventuele werkervaring graag vóór 15 december a.s. richten aan:

Onderwijsbegeleidingscommissie ZGG
T.a.v. de heer C. Janse, bureausecretaris
Postbus 232
3440 AE Woerden

drecht 10.00 uur (H.A.) en 17.00 uur ds. P. Mulder; Emmeloord 14.30 uur ds. L. Blok; Ermelo 9.30 en 18.30 uur ds. L. Blok; Genemuiden 9.30 en 15.30 uur ds. Melis; Gorinchem 10.00 en 16.00 uur ds. Golverdingen; Gouda 9.30 en 16.30 uur ds. Clements; Goudswaard 10.00 uur (H.A.) en 18.00 uur ds. de Wit; 's-Gravenhage 10.00 en 16.30 uur ds. Boogaard; 's-Gravenpolder 9.30 en 18.00 uur ds. Schipper en 14.00 uur leesdienst; 's-Gravenzande 19.00 uur ds. Schot; Haarlem 19.00 uur dhr. Tuinier; Hardinxveld-Giessendam 9.30 en 18.00 uur ds. W.J. Karels; Hendrik Ido Ambacht 10.00 uur (H.D.) en 16.30 uur ds. Silfhout; Hilversum 17.00 uur ds. van Eckeveld; Hoofddorp 9.30 en 16.00 uur dhr. Brugge; Houten 19.00 uur ds. Kattenberg; Kampen 9.30 en 19.00 uur ds. Kleppe; Kapelle-Biezeling 14.00 uur (H.D.) ds. Hofman; Kootwijkerbroek 10.00 en 19.00 uur ds. P. Blok; Krimpen a/d IJssel 11.00 en 16.00 uur ds. Schot (NHK Sionskerk); Leiderdorp 10.00 uur ds. Gunst; Lelystad 9.00 uur ds. Meeuse; Lemmer 19.00 uur ds. Vreugdenhil; Lisse 10.00 en 16.00 uur ds. Baan; Meeuwen 14.30 uur ds. M. Karens; Middelburg-Centrum 9.30 en 18.30 uur ds. Moens en 14.00 uur leesdienst; Middelburg-Zuid 9.30 en 18.30 uur ds. van Gelder en 14.00 uur leesdienst; Middelharnis 9.30 en 18.00 uur ds. J. Karels; Moerkapelle 9.30 en 18.30 uur ds. Zippro; Nieuw-Beijerland 9.30 en 18.00 uur leesdienst; Nieuwer ter Aa 15.30 uur ds. W. Harinck; Nijkerk 9.30 en 18.30 uur leesdienst; Nunspeet 11.30 en 19.00 uur ds. Meeuse (Ned. Herv. Kerk Doornspijk); Oostburg 19.00 uur dhr. Hoogerland; Oosterend- Texel 10.00 en 16.00 uur ds. van Dijk; Oostkapelle 15.00 uur ds. Neele; Opheusden 10.00 en 18.30 uur ds. J. Karens; Poortvliet 14.30 uur ds. de Jongste; Rijssen-Noord 9.30 uur ds. Mol, 14.30 uur dhr. Verschuure en 18.30 uur leesdienst; Rijssen-West 9.30 en 18.30 uur dhr. Verschuure; Rotterdam-Centrum 10.00 uur ds. Moerkerken en 16.30 uur ds. Paul; Rotterdam-Zuid 10.00 en 16.30 uur ds. F. Harinck; Rotterdam-Zuidwijk 9.30 uur ds. Mijnders; Scherpenzeel 10.00 en 18.30 uur ds. F. Mulder; Scheveningen 16.00 uur ds. Zippro; Sint Annaland 9.30 uur (H.A.) en 18.30 uur ds. de Jongste; Sint Philipsland 9.30 en 18.30 uur dhr. van Boven; Soest 9.30 uur ds. van Eckeveld en 19.00 uur ds. Visscher; Stolwijk 10.00 en 19.00 uur ds. van Dieren; Terwolde-De Vecht 14.30 uur ds. Schreuder; Tholen 10.00 en 14.30 en 18.30 uur leesdienst; Tricht-Geldermalsen 10.00 en 18.30 uur ds. Verweij; Uddel 10.00 en 18.30 uur ds. Mouw; Urk 10.00 en 17.00 uur ds. van Krimpen; Utrecht 10.00 en 16.30 uur ds. A.B. v/d Heiden; Veen 14.30 uur ds. de Pater; Veenendaal 9.30 en 17.00 uur ds. Sonneveld; Vlaardingen 19.00 uur ds. Silfhout; Vlissingen 14.30 uur ds. Tanis; Waarde 9.30 en 18.00 uur ds. Hofman en

14.00 uur leesdienst; Waardenburg 10.00 en 18.30 uur ds. Mondria; Wageningen 10.00 en 19.00 uur ds. Beens; Wemeldinge 14.30 uur ds. Schipper; Werkendam 10.00 uur (H.D.) en 18.00 uur ds. M. Karens; Westkapelle 14.30 uur ds. van Gelder; Woerden 10.00 en 18.30 uur ds. W. Harinck; Yerseke 9.30 en 14.00 en 18.00 uur leesdienst; Zaandam 18.30 uur ds. Baan; Zeist 10.00 en 18.30 uur leesdienst; Zoetermeer 18.30 uur ds. Gunst; Zwijndrecht 9.30 en 16.30 uur ds. Vermeij.

DINSDAG 5 DECEMBER 2000

Alblasserdam 19.30 uur ds. B. v/d Heiden (bijbellezing); Amersfoort 19.30 uur ds. Visscher (bijbellezing); Lisse 19.45 uur ds. Baan (bijbellezing); Naaldwijk 19.45 uur ds. van Eckeveld; Stolwijk 19.30 uur ds. van Dieren (bijbellezing); Urk 19.30 uur ds. van Krimpen (bijbellezing).

WOENSDAG 6 DECEMBER 2000

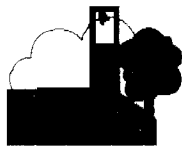
Aalburg 19.30 uur ds. de Pater (bijbellezing); Breda 19.30 uur ds. Beens; Capelle a/d IJssel- West 19.45 uur ds. Sonneveld; Delft 19.30 uur ds. Baan; Goudswaard

19.30 uur ds. Schot; Hilversum 19.45 uur ds. Mondria; Nunspeet 19.30 uur ds. Meeuse (bijbellezing, Ned. Herv. Kerk Doornspijk); Opheusden 19.30 uur ds. J. Karens (bijbellezing); Ouddorp 19.30 uur ds. den Boer; Puttershoek 19.30 uur dhr. Hoogerland; Rijssen-Zuid 19.30 uur ds. Schreuder; Rotterdam-Alexanderpolder 19.30 uur dhr. Verschuure; Scherpenzeel 19.30 uur ds. F. Mulder; Sint Annaland 19.30 uur ds. F. Harinck; Wageningen 19.30 uur dhr. Brugge; Werkendam 19.30 uur ds. M. Karens (bijbellezing); Zwolle 19.30 uur ds. van Dieren.

DONDERDAG 7 DECEMBER 2000

Boskoop 19.30 uur ds. v/d Net; 's-Gravenzande 19.45 uur ds. F. Mulder; Hendrik Ido Ambacht 19.45 uur ds. Silfhout (bijbellezing); Hoogvliet 19.45 uur ds. Vermeij; Kampen 19.30 uur ds. B. v/d Heiden; Klaaswaal 19.30 uur dhr. Van Boven; Kootwijkerbroek 19.30 uur ds. P. Blok (herdenking 40-jarig bestaan); Nieuwer ter Aa 19.30 uur ds. Baan; Rhenen 19.30 uur ds. Beens; Ridderkerk-Slikker-

vervolg op pag. 10

BUREAU VOOR KERKELIJKE ADMINISTRATIE VAN DE GEREFORMEERDE GEMEENTEN

Het Bureau voor de Kerkelijke Administratie van de Gereformeerde Gemeenten, gevestigd te Woerden, is dienstverlenend voor het gehele verband van de gemeenten en krijgt vooral gestalte op secretariaal en financieel terrein. In dat kader worden diensten verleend aan kerkenraden, classes, synoden, deputaatschappen, stichtingen en verenigingen die binnen of vanuit het kerkverband werkzaam zijn.

Op dit moment is er een vacature voor de functie van

Medewerker Bureau Kerkelijke Administratie m/v afdeling secretariaat

Van de kandidaten wordt verwacht dat zij

- secretariële ondersteuning bieden aan de organisaties waaraan wij onze diensten verlenen,
- vergaderingen voorbereiden en notuleren (in een aantal gevallen zijn de vergaderingen 's avonds),
- de in- en uitgaande post verwerken,
- eenvoudige administratieve handelingen willen verrichten,
- bekend zijn met Word en Excel.

Tevens wordt van kandidaten verwacht dat zij:

- een goede secretariële scholing hebben ontvangen,
- nauwkeurig, servicebereid en resultaatgericht kunnen werken,
- goede communicatieve vaardigheden hebben,
- zorgvuldig zijn met vertrouwelijke gegevens,
- ruime belangstelling en betrokkenheid hebben voor het kerkelijk leven van de Gereformeerde Gemeenten,
- (doop)lid zijn van de Gereformeerde Gemeenten.

Wij bieden u een prettige, full-time baan (part-time, minimaal 50% behoort ook tot de mogelijkheden) met een goede en collegiale werksfeer, een goed salaris in overeenstemming met de zwaarte van de functie en goede secundaire arbeidsvoorwaarden.

Uw sollicitatie kunt u tot uiterlijk 13 december 2000 richten aan de secretaris van de Sectie Kerkelijke Administratie, de heer J. Mijnders, Walmolen 70, 2992 DK Barendrecht.

Inlichtingen kunnen worden ingewonnen bij het hoofd van het Kerkelijk Bureau, de heer P. Verweij, tel.nr. 0348-489900 tijdens kantooruren, of 0182-513238 buiten kantooruren.

veer 19.30 uur ds. Kattenberg; Riland 19.30 uur dhr. Tuinier; Scherpenisse 19.30 uur ds. Moens.

EVANGELISATIESAMENKOMSTEN

Alkmaar: Evangelist L. Versteeg; diensten iedere zondag om 10.00 en 17.00 uur. Kerkgebouw "t Wuiver 2-a", Oudorp NH, gem. Alkmaar.

Amsterdam: Evangelist G. Baan; "Bij Simon de Looier", Looiersgracht 70; dienst iedere zondag om 10.30 uur.

Emmen: Evangelist C. van Drunen; dien-

sten iedere zondag om 9.30 en 15.30 uur. Kerkgebouw Prinsesselaan 6^l, Emmen.

Leeuwarden: Evangelist G. van de Breevaart; diensten iedere zondag om 9.30 en 16.00 uur in de kerk van de Zevende Dags Adventisten, Eeskwerd 1.

Merksem: Evangelist J. Witte; Prot. Kerk, Oude Barreelei 64; diensten iedere zondag om 10.00 en 17.00 uur.

Tilburg: Evangelist H.J. v.d. Boogaart; Offenbachstraat 105-107; diensten iedere zondag om 10.00 en 18.30 uur. Bijbelstudie: iedere woensdagavond om 20.00 uur.

ADVERTENTIES

CANADA BEZOEKERS.

Wij hebben twee bej. woningen te huur in het bej. teh. van de Ger. Gem. te Norwich, Ont.
Inl. tel. 001-519-863-2574.

begrafenisverzorging
T. den Hollander

Begravenissen in Vlaardingen, Rotterdam en omstreken.
Opbaar mogelijkheden in een door u gewenst uitvaartcentrum of thuis met koeling.
Geen crematies.
Dag en nacht bereikbaar.

Mozartlaan 13
3131 ES Vlaardingen
Tel. 010-460 05 09
Fax 010-495 79 12

A. KOSTER
Begrafenisonderneming

- ✦ 24 uur per dag eigen rouw- vervoer.
- ✦ Levering en onderhoud van grafmonumenten.
- ✦ Ongeacht van welke vereniging of fonds.
- ✦ Geen crematie.

Begrafenisonderneming A. Koster

Prinselaan 30, 3925 BM Scherpenzeel
Uitvaartcentrum gem. Aula De Maanikenhof, Veenendaal
Voor begravenissen in Scherpenzeel, Barneveld, Veenendaal, Kootwijkerbroek, De Valk-Wijkendam, Lunteren, Reeuwijk en Woudenberg.

Tel. 033 277 0555

Van BOEKHANDEL & UITGEVERIJ **Horsens bv**

DORPSTRAAT 100 - 3881 BE PUTTEN
Tel. 0341 36 22 77 Fax 0341 36 20 77

Statenbijbels - Huisbijbels - Kinderbijbels
Kerkbijbels (alles Statenvertaling)
Theologische werken - Dagboeken
Bijbel- en Catechismusverklaringen
Leesboeken voor jong en oud
Voordeelaanbiedingen
Tweedehands en Antiquarisch
Psalm- en Muziekboeken
Bladmuziek (noten en klavarskribo)
CD's en Musicassettes
Boeken- en CD-bonnen
Wens- en Gelegenheidskaarten

VOOR AL UW BOEKEN

Verzending door heel Nederland

Uw reformatorische boekhandel

de Pelgrim

BOEK- & KANTOORVAKHANDEL

Dorpsweg 75 - 8271 BK IJsselmuiden - Telefoon
(038) 33 33 888 - Fax (038) 33 33 889
E-mail depelgrim@rdnet.nl

FOTO - FAX - KOPIEER EN PRINT SERVICE

BARNEVELDSE BEGRAFENISVERENIGING

Voor een eervolle, eenvoudige verzorging van begrafenissen in Barneveld en omstreken.

- geen CREMATIE
- eigen personeel
- vervoer van en naar alle plaatsen
- dag en nacht te ontbieden
- levering van grafstenen
- opgave van lidmaatschap

J. de Groot b.g.g.: G. de Groot
Barnseweg 87 J.H.D. Vermeulenstraat 5
3771 RN 3774 JW
Barneveld Kootwijkerbroek
Tel.: 0342-490728 Tel.: 0342-441812

BKG

Stichting Bureau
Kraam- en Gezins hulp

Vrije tijd? Nuttig besteden? In dienst van de zorg voor anderen?

Stichting Bureau Kraam & Gezins hulp.

De zorgverlener die voelt, wat u bedoelt....

Wat wij bedoelen met: de zorgverlener die voelt, wat u bedoelt?

Wij bieden principieel verantwoorde Kraamzorg en Thuiszorg primair aan niet verzekerden. Maar ook wanneer men verzekerd is en verantwoorde zorg op maat wenst. Kraamzorg en Thuiszorg waarbij onze cliënt bepaalt hoe (lang) men geholpen wil worden.

Bij de BKG staat het gezin centraal en dat betekent meer dan standaard hulpverlening.

Helpende handen zijn belangrijk, maar principieel verantwoorde zorg voor het gezin is de basis voor een goed herstel.

Wij zijn op zoek naar een nieuwe collega:

Medewerkster centrale gezinnenadministratie:

Zij draagt zorg voor het gehele administratie en informatievoorziening rond de aanvragen van met name Kraamzorg. Zij stuurt informatiepakketten, op aanvraag, toe. En ze verwerkt de gegevens in het centrale administratiesysteem. Tevens staat ze cliënten te woord die informatie wensen over de mogelijkheden van de BKG. Voor alle technische voorzieningen wordt door de BKG gezorgd, terwijl er tevens een aantrekkelijke onkostenvergoeding beschikbaar is.

Voor nadere informatie over onze werkwijze neemt u contact op met onze hoofdlester Kraamzorg mevrouw W. van Herk, telefoonnummer 0182-531197.

Of schrijf een korte en bondige sollicitatiebrief naar:
Stichting BKG, de heer D.A. Ravenhorst, Haarweg 55a, 3959 AN Overberg.

- Voor een waardige en stijlvolle verzorging van begrafenissen, naar wens van de familie;
- Geen crematies;
- Opbaren met kistkoeling in het sterfhuis of in de voor u bekende aula's;
- Dag en nacht bereikbaar en overal te ontbieden; ook voor de verzorging van de overledene door een gediplomeerde verpleegster.

AL UW PERSOONLIJKE WENSEN WORDEN DOOR ONS IN ALLE RUST EN VERTROUWELIJK BEHARTIGD.

Begrafenisonderneming de Jongh

Kerkstraat 15a, 4181 AA Waardenburg
Tel. 0418-652039
Reepijzer 5,
3371 BN Hardinxveld-Giessendam
Tel. 0184-611154

Te koop aangeboden:

Kerkorgel

14 stemmen, 2 klavieren en vrij pedaal
Elektro-pneumatische tractuur
(Van der Zwan, 1964)

Heeft tot volle tevredenheid dienst gedaan in een kerk met ca. 500 zitplaatsen.

Inlichtingen:

D.J. Doorn, 070-3552485
(Scriba Geref. Gem. Scheveningen)

DE HELE BIJBEL VOOR DE JODEN

Werk onder Joden in Israël en wereldwijd:

Hebreeuwse en Russische Bijbels vinden hun weg onder de Joden in Israël en daarbuiten.

In samenwerking met de GBS mogen wij hieraan een bijdrage leveren.

Steun ons werk!

Maak uw gift over op giro 338952 of bank 461863723
Deputaatschap voor Israël van de Gereformeerde Gemeenten
Postbus 400, 3440 AK Woerden, tel. (0348) 489 929

't HUYGENSHUIJS

voor Restauratie en Verkoop van

Antieke Klokken

Havenstraat 22a 3441 BJ Woerden
tel.: 0348 - 689100 wo. t/m za. geopend

Christelijke begrafeniszorging De Bruijn

Voor een meer eervolle begrafeniszorging in de provincie Utrecht en regio Hilversum.
Tel. 0346-281711.

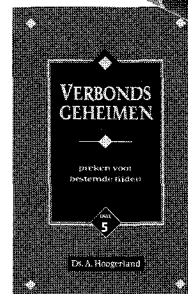
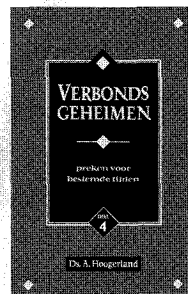
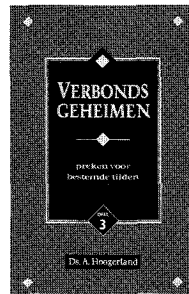
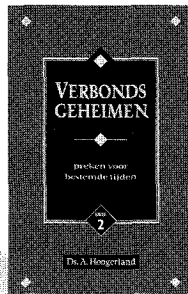
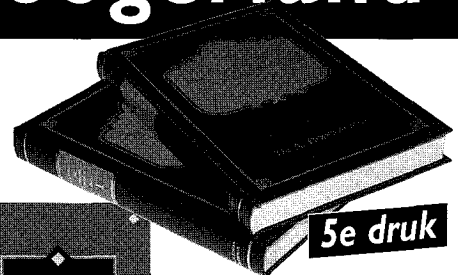
In Gouda en omstreken tel. 0182-515649,
b.g.g. 0346-281711.

Dag en nacht bereikbaar. (Geen crematies).

Boeken van Ds. A. Hoogerland

In deze 5-delige preken-serie is niet alleen rekening gehouden met het kerkelijk jaar, maar zijn ook preken opgenomen voor bijzondere gelegenheden, zoals Oudjaar, Nieuwjaar, Biddag en Dankdag.

Ds. W. Hage schrijft in een "Woord vooraf": "Wat de inhoud betreft, kan opgemerkt worden, dat werkverbond en het genadeverbond beiden uitgebreid ter sprake komen, of met andere woorden: de dood in Adam en het leven in Christus wordt ons in ruime mate aangewezen."

VERBONDS-GEHEIMEN

In deel 1 treft u preken over:
Ps. 90:16-17, Mich. 7:7
Jes. 1:9, Mark. 14:33-34,
Joh. 19:23-24,
Joh. 19:42a
Geb. 1:37 blz.

VERBONDS-GEHEIMEN

In deel 2 treft u preken over:
Joh. 6:27, Ezech. 33:11b,
Joh. 18:36-37,
Joh. 18:37c-38, Rom. 5:8,
Mark. 16:3-4,
1 Kor. 15:5
Geb. 1:32 blz.

VERBONDS-GEHEIMEN

In deel 3 treft u preken over:
Joh. 13:1, Luk. 24:5b-6a,
Joh. 20:16, Hebr. 4:14,
Joh. 14:18, Zach. 12:10,
Ezech. 47:1
Geb. 1:23 blz.

VERBONDS-GEHEIMEN

In deel 4 treft u preken over:
Ps. 24:4-5, Hand. 2:11,
Ef. 1:13b-14, Jes. 26:20,
Ps. 50:23, Jes. 42:6-7
Geb. 1:34 blz.

VERBONDS-GEHEIMEN

In deel 5 treft u preken over:
Ps. 103:10-11, Gen. 49:18,
Luk. 1:63-64, Luk. 2:7+
Gal. 4:4, Luk. 2:16,
Micha 6:3, Gen. 7:16a
Geb. 1:33 blz.

DE HEIDELBERGSE CATECHISMUS

Door de aanhoudende vraag naar deze Catechismus-verklaring verscheen opnieuw een herdruk; inmiddels de vijfde!

Ds. Weststrate schreef in zijn voorwoord: "Het zijn eenvoudige maar bovenal schriftuurlijke en tevens praktische preken, waarin de leiding die God houdt met Zijn kinderen wordt voorgehouden en die ook voor deze tijd, met al wat zich aandient op wereldlijk en kerkelijk terrein, actueel zijn."
Geb. 2 delen, 800 blz.

prijs per deel: **24,50**

Uitgeverij: Boekhandel

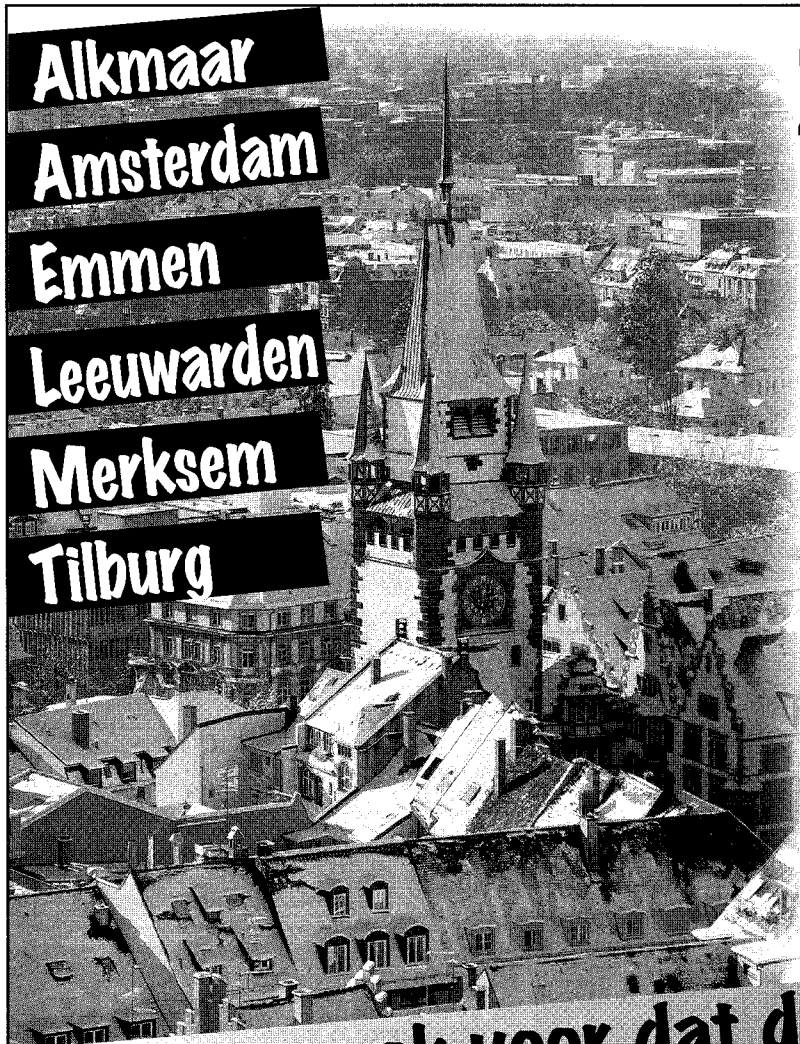

Gebr. Koster

Nairacstraat 17, 3771 AW Barneveld
Tel. (0342) 41 69 86

verkrigbaar bij de boekhandel

KO 158-0112

Alkmaar

Amsterdam

Emmen

Leeuwarden

Merksem

Tilburg

**Zult u straks
de kerst-
boodschap
niet voor
uzelf
houden...?**

**Zorg er ook voor dat duizenden folders
rond de evang.posten verspreid worden!**

Kerst 2000. De wereld om ons heen gaat op in lichtjes en gezelligheid. En u? Gaat het u ook aan het hart, dat vele tienduizenden mensen rondom onze evangelisatieposten ten diepste niet begrijpen wat het Kerstevangelie inhoudt?

Help dan mee al die duizenden mensen te bereiken met een kerstfolder. U hoeft uw huis er misschien niet eens voor uit! Maak vandaag nog een royale gift over om onze evangelisten en hun help(st)ers D.V. voor de Kerstdagen folders mee te geven. Om heen te wijzen naar de grote blijdschap "...die al den volke wezen zal" (Luk. 2:10).

Bij voorbaat hartelijk dank voor uw royale gift!

**100 folders kosten
5 gulden. Hoeveel
neemt u er voor
uw rekening?**

**GIRO
628912**

t.n.v. Penningmeester Evangelisatie,
Houttuinlaan 7, 3447 GM Woerden.

EVANGELISATIE: EEN ZAAK VAN ONS ALLEN.